Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-30 Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 704

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2026

Bij het tweeminutendebat Raad voor Concurrentievermogen op 28 mei 2026 zijn twee moties ingediend over het WK-voetbal. De moties zijn tijdens het debat geapprecieerd door de Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Met deze brief geef ik, mede namens de Minister van EZK, onze reactie op beide moties. Eerder zijn ook Kamervragen gesteld over dit onderwerp.[1]

Vertoning wedstrijden WK-voetbal 2026 gratis maken

De motie-Kisteman c.s. verzoekt de regering om in samenwerking met de NOS het uitzenden van een groot sportevenement als het WK-voetbal gratis te maken tot een evenement met maximaal 5.000 bezoekers, en dit nog voor aanvang van het aankomende WK voetbal te regelen.[2] Eerder is ook verwezen naar de situatie in België waar geen licentie nodig zou zijn voor het vertonen van wedstrijden aan groepen kleiner dan 5.000 personen. In het kader van deze motie heb ik gesproken met mijn Vlaamse collega en is er contact geweest met de NOS, Videma en de Vlaamse publieke omroep VRT. Daarnaast is de NOS in gesprek met Koninklijke Horeca Nederland.

Voorop staat dat het kabinet het iedereen gunt om van het komende WK-voetbal te genieten. Niets is leuker dan samen voetbal kijken en je favoriete team aan te moedigen. Of dat nu in een stadion is, thuis voor de buis of samen in de kroeg. Samen voetbal kijken zorgt voor saamhorigheid en verbinding. Actuele sportverslaggeving, waaronder internationale evenementen, is een wettelijke taak van de NOS.[3] Omdat de NOS als publieke omroep de rechten heeft verworven voor het uitzenden van de wedstrijden van het WK-voetbal 2026 zijn er diverse wettelijke regels

[1] Aanhangsel Handelingen II 2025/26, nr. 1730.
[2] Kamrestuk, vergaderjaar 2025–2026, 21 501–30, nr. 698.
[3] Zie artikel 2 van het Mediabesluit 2008.

kst-21501-30-704
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

van toepassing, naast de contractuele bepalingen met de FIFA. In de beantwoording van de Kamervragen zijn die al nader toegelicht, maar het kabinet maakt van de gelegenheid gebruik om dat nogmaals te doen.

Bij het WK-rechtenpakket van de NOS horen ook de rechten voor zogenoemde «public viewing». De FIFA geeft in de Public Viewing Regulations (international version) duidelijke regels mee die gelden voor de licentieverlening bij het organiseren van public viewings.[4] De FIFA maakt in artikel 2 van de Regulations een onderscheid tussen *commercial public viewing events*, *non-commercial public viewing events* en *special non-commercial viewing events*.[5] Van een commercieel public viewing event is sprake als er een directe of indirecte toegangsprijs wordt gevraagd, als het evenement wordt gesponsord of als er op een andere manier een commercieel voordeel kan worden behaald met het evenement. Een voorbeeld van een evenement waar toegang wordt gevraagd, is het concert van De Toppers in de Johan Cruyff Arena op zaterdag 20 juni 2026. Voorafgaand aan dat concert zal de wedstrijd van het Nederlands elftal tegen Zweden worden vertoond. In dit geval dient de organisator van dit commerciële evenement een licentie aan te vragen bij Videma tegen het zogenoemde reguliere evenemententarief.

Een niet-commercieel public viewing event is volgens de FIFA een evenement dat wordt georganiseerd puur vanuit niet-commerciële doeleinden. Daarbij wordt opgemerkt dat bij horecagelegenheden waar het vertonen van sport onderdeel is van de reguliere bedrijfsvoering dit door de FIFA als een niet-commercieel public viewing event wordt beschouwd zolang er geen sprake is van aanvullende commerciële activiteiten zoals directe of indirecte toegangsprijzen of sponsoractiviteiten. Dit komt overeen met de situatie in Nederland waarbij horecagelegenheden die reeds beschikken over een zogenoemde doelgroepenlicentie (voor het vertonen van televisiebeelden door het jaar heen) niet extra hoeven te betalen voor het vertonen van de wedstrijden van het WK-voetbal. Dit betekent dat het WK voor hen – en dit gaat om een groot deel van de Nederlandse horecagelegenheden – gratis is om te vertonen, althans er zijn geen additionele kosten bovenop de doelgroepenlicentie.

Het plaatsen van een groot scherm door horeca-ondernemers op bijvoorbeeld een marktplein, valt niet onder de reguliere horeca-bedrijfsvoering en kan daardoor niet als een niet-commercieel public viewing event worden aangemerkt. Bovendien kunnen hiermee aanvullende commerciële inkomsten worden verworven, bijvoorbeeld met de verkoop van eten en drinken. Zoals ook toegelicht in de beantwoording van de Kamervragen geldt bij dergelijke events sinds het EK van 2024 wel het verlaagde evenemententarief (als er geen toegang wordt geheven).

Daarnaast is het dienstbaarheidsverbod uit de Mediawet 2008 van toepassing. Op grond van het dienstbaarheidsverbod is het voor publieke omroepen verboden om bij te dragen aan het behalen van een meer dan normale winst of een concurrentievoordeel door commerciële partijen. Het dienstbaarheidsverbod is een uitwerking van het EU-verbod op ongeoorloofde staatssteun. De Europese Commissie heeft in 2010 bij de afronding van de staatssteunzaak over de financiering van de NPO aangegeven dat het dienstbaarheidsverbod belangrijk is om te zorgen dat de financiering van de publieke omroep conform de staatssteunregels verloopt en dat de publieke omroep zich marktconform gedraagt.[6]

---

[4] Public Viewing - FIFA Public Viewing

[5] Een special non-commercial public viewing event is een niet-commercieel event met meer dan 5.000 bezoekers.

[6] https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/198591/198591_1080759_173_2.pdf

Commerciële exploitatie van (sport)uitzendingen kan daarom niet kosteloos plaatsvinden. Voor een licentie om buiten de huiselijke kring een wedstrijd te vertonen moet daarom een marktconforme vergoeding gevraagd worden.

Tijdens het tweeminutendebat op 28 mei 2026 heeft de Minister van EZK deze motie namens het kabinet ontraden. Gelet op het bovenstaande en gelet op de gesprekken met – en tussen – de NOS, Videma en Koninklijke Horeca Nederland ziet het kabinet binnen het huidige wettelijke kader (de Mediawet/Europese staatssteunregels) en de contractuele context met FIFA geen juridische mogelijkheden om uitvoering te geven aan de motie als die vraagt om het vertonen van wedstrijden van het WK-voetbal geheel gratis te maken voor evenementen tot 5.000 bezoekers.

Situatie in Vlaanderen

Zoals hiervoor aangegeven heb ik naar aanleiding van de ingediende motie contact gezocht met mijn collega van de Vlaamse regering en met de VRT. Anders dan bij de NOS in Nederland bevat het rechtenpakket van de VRT niet de rechten voor public viewing. Dit betekent dat organisatoren van public viewings in Vlaanderen zich zelf bij de FIFA dienen te melden omtrent de geldende regels ten aanzien van public viewing en sponsoring. Wel vraagt de VRT aan organisatoren van commerciële evenementen een licentie in verband met de (auteursrechtelijke) openbaarmaking van het VRT-programma dat de wedstrijd uitzendt. Een evenement wordt door de VRT als commercieel gedefinieerd als er voor dat evenement een toegangsprijs betaald moet worden. De VRT heeft ervoor gekozen om de overige evenementen als niet-commercieel aan te merken en aldus kosteloos toe te staan, mede gelet op de beperkte handhavingscapaciteit van de organisatie en het ontbreken van een vergelijkbare beheersorganisatie zoals Videma in Nederland.

Openingstijden horeca tijdens WK-voetbal 2026

Tijdens het tweeminutendebat op 28 mei 2026 is ook nog een andere motie door het lid Kisteman c.s. ingediend.[7] Deze motie verzoekt de regering om samen met gemeenten te zorgen dat ondernemers tenminste bij wedstrijden van het Nederlands elftal langer open mogen blijven. Het kabinet is naar aanleiding van de motie in gesprek gegaan met de VNG. Het kabinet en de VNG juichen Oranjesucces op het WK van harte toe en onderschrijven de wens om ondernemers en supporters samen te laten genieten van de wedstrijden.

De regulering van openingstijden is echter een lokale aangelegenheid. Gemeenteraden hebben doorgaans in hun APV de sluitingstijden voor horecagelegenheden geregeld. Burgemeesters kunnen daarvoor een ontheffing verlenen, voor zover gemeenteraden in hun verordeningen in die mogelijkheid hebben voorzien. De afweging van de gemeenteraad om deze mogelijkheid in de APV op te nemen en van de burgemeester om hiervan gebruik te maken, mede in het kader van openbare orde en overlast, moet lokaal worden gemaakt. Daarbij is het een aandachtspunt in hoeverre de gemeentelijke verordening beperkingen kent op het schenken van alcoholhoudende drank.

De praktijk laat zien dat steeds meer gemeenten de openingstijden verruimen voor het WK. Waar in maart 2026 slechts 11% van de gemeenten ruimere openingstijden dan de reguliere sluitingstijden had ingesteld voor het WK, is dat inmiddels opgelopen naar circa 40%.

[7] Kamerstuk, vergaderjaar 2025–2026, 21 501–30, nr. 699.

Koninklijke Horeca Nederland heeft gemeenten opgeroepen hetzelfde te doen en biedt daarvoor een voorbeeldbrief aan voor horecaondernemers. Het kabinet heeft naar aanleiding van de motie de oproep gedaan om, rekening houdend met al het bovenstaande, te proberen om horeca tegemoet te komen wanneer zij plannen hebben om WK-wedstrijden te vertonen en daarvoor ruimere openingstijden vereist zijn. Het Rijk heeft geen eigen bevoegdheid om openingstijden landelijk te regelen of gemeenten te verplichten tijdelijk ruimere openingstijden te hanteren.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert